

Oproepen en mededelingen

Nestkaarten

Het broedseizoen 2005 ligt weer achter ons. Voor velen een jaar met betere broedresultaten dan 2004, toen de gemiddelde jongenproductie van veel soorten bedroevend was. Plaatselijk hoorden we echter wel weer verhalen over grootscheepse vervolging. Hoe het zij, we komen alleen te weten wat er is gebeurd als iedereen zich inspant zijn nestbezoeken op nestkaart te zetten en tijdig op te sturen naar mij (Rob Bijlsma, Doldersummerweg 1, 7983 LD Wapse) of naar SOVON. Bedenk dat ik al eind december de zaken in huis en bewerkt moet hebben om het jaaroverzicht tijdig klaar te krijgen voor het eerste nummer van De Takkeling in 2006 (komt in februari uit). Een aantal mensen heeft de nestkaarten al ingestuurd, waarvoor hartelijk dank.

Vergoeding voor ringers

We kunnen waarschijnlijk de ringers van roofvogelpullen weer een vergoeding geven voor de ringkosten. Let wel: wie hiervoor in aanmerking wil komen moet zijn gegevens op nestkaart hebben ingevuld inclusief biometrische gegevens van de jongen (maten en gewichten). Aanvragen voor een vergoeding, onder vermelding van aantal gebruikte ringen per ringmaat en soort/geslacht en giro- of banknummer, naar Sake de Vlas, Heiakkers 3, 9463 TN Eext (sakedevlas@wanadoo.nl).

Lidmaatschap

In deze Takkeling is een acceptgirokaart bijgevoegd waarmee u uw lidmaatschap voor de WRN kunt betalen. U doet ons een geweldig plezier met een vlotte betaling. Voor Sake is het een taaie klus om aan het eind van het jaar de trage betalers en wanbetalers achter de voddens te zitten. Ook is het dan lastig voor ons om de oplage van De Takkeling precies vast te stellen. Het lidmaatschap blijft voor Nederlandse leden gewoon op 12 euro, voor buitenlandse leden op 15 euro. Zo lang we ons kunnen bedruipen met deze bijdrage (en meer is natuurlijk altijd hartelijk welkom), zien we af van een verhoging.

Landelijke Dag Meppel 2006, 25 februari

Maak alvast een plekje in uw agenda vrij voor de Landelijke Dag te Meppel, te houden op de laatste zaterdag van februari! We zijn nog druk bezig met het invullen van de dag met lezingen, maar hopen verhalen te kunnen presenteren over de resultaten van 2005 (Rob Bijlsma), de trekstrategie van enkele Nederlandse Grauwe Kiekendieven aan de hand van satelliettelemetrie (Werkgroep Grauwe Kiekendief), Wespdividen in Noord-Brabant (Edward Sliwinski), onderzoek naar Sperwers in Overijssel (Stef van Rijn), onderzoek naar Blauwe Kiekendieven op de Waddeneilanden (met voorlopige resultaten van het werk van de afgelopen twee jaren), nestelende Wespdividen van dichtbij gevolgd, de spectaculaire Eleonora's Valken nader bekeken op Sardinië (Jan Ploeger), impressies uit het veld van kinderen, en nog veel meer. Op onze website zullen we bijhouden welke veranderingen in het programma optreden (bovenstaande onder voorbehoud). In de volgende Takkeling komt het volledige programma.

Blauwe Kiekendieven met kleurringen

Begin jaren negentig broedden er nog meer dan 100 paar Blauwe Kiekendieven in het Waddengebied. Dat is nu gereduceerd tot ongeveer 50. Opmerkelijk daarbij is dat de trends op de verschillende eilanden niet geheel parallel verlopen. Van Schiermonnikoog wordt afname gemeld, naast toename van de Bruine Kiekendief. De laatste jaren lijkt het aantal hier echter te stabiliseren op 6-10 paar. Op Ameland (ooit 25 paar) valt de enorme afname samen met die van Velduil en Torenvalk, óók muizeneters. Hier is de stand alweer een aantal jaar stabiel met rond de 5 paar. Terschelling, waar de Blauwe Kiekendief net als op Ameland al vanaf de jaren veertig broedt, laat een voortdurende afname zien die tot in 2005 doorgaat (maximaal 49 paar in 1994; nu tussen 15 en 20 paar). Op Vlieland is de soort inmiddels geen jaarlijkse broedvogel meer. En op Texel, waar de soort zich pas in 1978 vestigde, is na een lichte afname het aantal sinds 2000 opvallende stabiel (21 territoria). Daar lijkt de situatie dus het meest gunstig.

In 2004 is op Texel, Terschelling en Ameland door SOVON Vogelonderzoek Nederland in opdracht van onder andere Vogelbescherming Nederland een onderzoek gestart om uit te vinden wat de bottlenecks zijn in het bestaan van de Blauwe Kiek op de Waddeneilanden. Gekeken is naar reproductiesucces en voedselkeuze. Naast een verminderde reproductie, mogelijk als gevolg van veranderingen in prooidieraantallen (denk aan konijn en fazant), lijkt er meer aan de hand. Zo blijkt analyse van terugmeldingen van geringde doodgevonden vogels in de broedtijd te wijzen naar verschillen in plaatstrouw tussen de eilanden. Als nestjong geringde vogels op Terschelling werden in geringe mate van het eiland zelf teruggemeld, terwijl op Texel en Ameland bijna alleen "lokale" vogels werden teruggevonden.

Om onze kennis te vergroten is het onderzoek dit jaar uitgebreid met een meerjarig project, waarbij de nestjongen (c. 80 dit jaar) op alle eilanden worden gekleurd. Wij vragen u goed te kijken naar kleurringen. Meestal komen we Blauwe Kiekendieven jagend tegen, dus zal het moeilijk zijn de ringen af te lezen. Maar bij het jagen worden de poten vaak gestrekt.

De vogels dragen rechts een aluminium ring van het Vogeltrekstation en links de kleurring. Op de kleurring staat een code bestaande uit een letter en een cijfer, van elkaar gescheiden door een korte verticale streep. Om de herkomst te kunnen bepalen, hebben we per eiland een andere kleur gebruikt :

Texel wit,

Vlieland groen (niet gebruikt in 2005),

Terschelling geel,

Ameland zwart,

Schiermonnikoog rood.

Tot nu toe zijn van de in 2005 geringde jongen al behoorlijk wat meldingen gedaan. Het begon met de vangst van een Amelandse juveniel op Schiermonnikoog, vervolgens werd een Texels jong op Vlieland doodgevonden en kwamen incomplete aflezingen binnen van een Texelaar op Vlieland en een Schiermonnikoogse vogel op Ameland. Recent werd een witte kleurring in Zeeland signaleerd, een Texelaar dus. Deze laatste meldingen laten zien dat ook niet (compleet) afgelezen ringen waarde-

volle waarnemingen opleveren. Het loont misschien ook om op slaappleatsen goed naar poten te kijken als daartoe de kans bestaat; hetzelfde geldt voor jagende vogels die even gaan zitten.

Waarnemingen, bestaande uit gegevens als: datum, plaats (liefst met coördinaten), leeftijd, geslacht, activiteit, etc. kunt u sturen naar:

per e-mail: Lieuwe.Dijksen@sovon.nl

per post: Lieuwe Dijksen, Fonteinsweg 9, 1797 RK Den Hoorn Texel

U wordt uiteraard door ons geïnformeerd over de herkomst van het dier.

(Lieuwe Dijksen, Peter de Boer en Olaf Klaassen.)

Website over Duitse Zeearenden met satellietzenders

In vier gebieden in Duitsland werden 9 Zeearenden van een satellietzender voorzien, met de bedoeling om ze minstens vier jaar te volgen. Op die manier kunnen onder meer activiteitsgebieden beter worden omlijnd.

<http://www.environmental-studies.de/projects/22/eagle-2.html>

Website over gesatellietzenderde “Nederlandse” Grauwe Kiekendieven

De twee gerugzakzenderde vrouwtjes Grauwe Kiekendief kunnen vanachter de computer op de voet worden gevolgd vanaf het moment dat ze de broedplaats verlieten in de richting van het overwinteringsgebied. Beide dames maakten een start in oostelijke richting, waarna een scheiding der geesten optrad: Beatriz nam de zuid(west)elijke koers en hangt rond in Noord-Marokko (in ieder geval tot eind september), Marion ging zuidoost via vermoedelijk Italië en zwerft op dit moment (eind september) door het zuiden van Niger. Dat Grauwe Kiekendieven zich weinig van de Middellandse Zee aantrekken, was al langer bekend. Wat Grauwe Kiekendieven in Afrika uitspoken, afgezien van slapen en eten, is minder bekend. In de Sahel en aangrenzende gebieden worden ze geregeld jagend gezien, sociale slaappleatsen zijn van diverse locaties beschreven (meest in Senegal, maar ook in Mali) en hun voedsel is beschreven aan de hand van braakballen gevonden op slaappleatsen. Maar niemand weet precies hoe mobiel deze vogels zijn tijdens hun dagelijkse jacht, noch hoe plaatstrouw aan foerageer- en slaapplekken. Met deze gezenderde vrouwtjes kan dat allemaal zichtbaar worden, zeker nu ze levend het schietgrage volkje rond de Middellandse Zee zijn gepasseerd. Dat we met satellietzenders zulke klinkende resultaten kunnen boeken, en dus het leven van Grauwe Kiekendieven inzichtelijker kunnen maken (en daarmee een betere bescherming), is wondermooi (www.grauwekiekendief.nl).